

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΧΑΓΗ**

Γραφείο Οικονομικών και
Εμπορικών Υποθέσεων

Χάγη, Απρίλιος 2021

Η ΑΓΟΡΑ ΤΟΥ ΜΕΛΙΟΥ ΣΤΗΝ ΟΛΛΑΝΔΙΑ

VINCENT BUIKEMA
Επιστημονικός συνεργάτης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A. Το παραγωγικό περιβάλλον στην αγορά μελιού στην Ολλανδία

B. Κατανάλωση και τιμές καταναλωτή μελιού

Γ. Εισαγωγές & εξαγωγές

Δ. Προοπτικές

E. Πηγές

A. Το παραγωγικό περιβάλλον στην αγορά μελιού στην Ολλανδία

Η Ολλανδία δεν συγκαταλέγεται στις χώρες με σημαντική παραγωγή μελιού. Αντιθέτως, και ειδικά σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες όπως η Ελλάδα, η Ισπανία και η Γερμανία, η ολλανδική παραγωγή μελιού είναι μάλλον αμελητέα. Σε έρευνα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την ετήσια παραγωγή μελιού στην Ευρώπη, δεν υπήρχαν διαθέσιμα στοιχεία για την Ολλανδία (βλ. και πίνακα που ακολουθεί για συγκριτικά στοιχεία ευρωπαϊκών χωρών). Σύμφωνα με ολλανδικές πηγές πάντως, η ετήσια παραγωγή μελιού στην Ολλανδία ανέρχεται σε περίπου 1.500 τόνους.

Σύμφωνα με το Πανεπιστήμιο του Βάχενινγκεν, ο αριθμός των αποικιών μελισσών μειώθηκε σημαντικά κατά τις τελευταίες δεκαετίες και σήμερα εκτιμάται σε περίπου 50.000. Δεδομένου ότι μια αποικία μελισσών στην Ολλανδία αποδίδει κατά μέσο όρο περίπου 30 κιλά μέλι, υπολογίζεται ότι η ετήσια παραγωγή ανέρχεται περίπου σε 1.500 τόνους. Σε σχέση συνεπώς με την παραγωγή μελιού, η Ολλανδία θα μπορούσε να τοποθετηθεί στην προτελευταία κατηγορία (δηλ. των χωρών με ετήσια παραγωγή μεταξύ 1.000 και 5.000 τόνων) από τις έξι κατηγορίες που περιλαμβάνει η έρευνα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

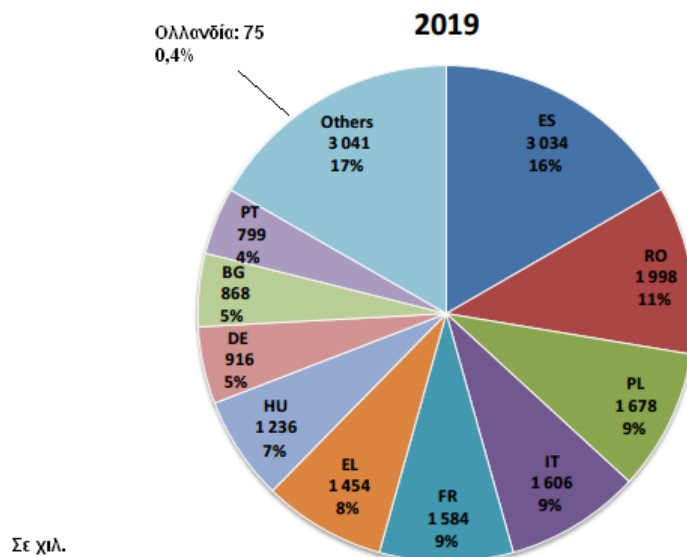

Πηγή: Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Από πρόσφατη έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, προκύπτει ότι η Ολλανδία συγκαταλέγεται μεταξύ των χωρών με τον χαμηλότερο αριθμό κυψελών στην Ευρώπη (75.000). Συγκριτικά αναφέρουμε ότι χώρες όπως η Ουγγαρία, η Ελλάδα και η Πολωνία έχουν παραπάνω από ένα εκατομμύριο κυψέλες. Επίσης, στο διάστημα

2018 - 2019 η Ολλανδία ήταν η μόνη ευρωπαϊκή χώρα όπου ο αριθμός των κυψελών σημείωσε μείωση (-8%).

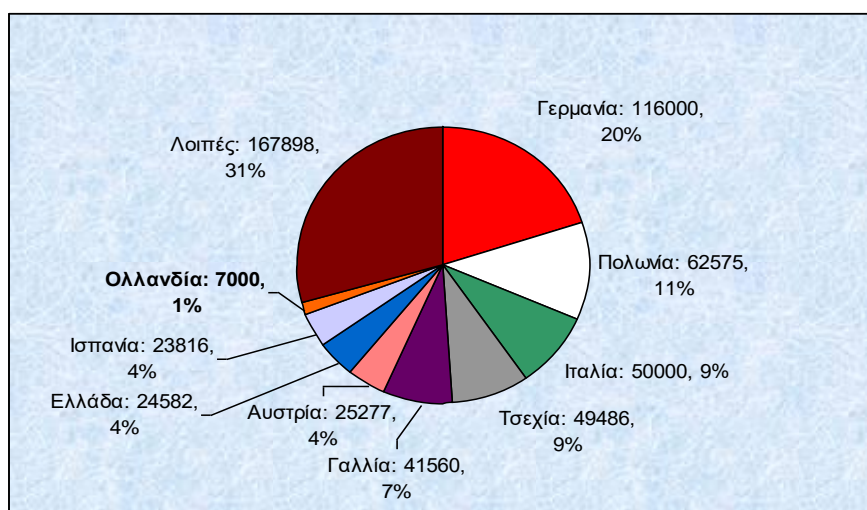
Αριθμός κυψελών ανά χώρα (σε χιλ.)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Σύμφωνα επίσης με την ανωτέρω έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο αριθμός μελισσοκόμων στην Ολλανδία ανέρχεται περίπου στις 7.000 και αναμένεται ότι ο αριθμός τους θα αυξηθεί σε πάνω από 8.000 έως το 2022. Σε κάθε περίπτωση, η μελισσοκομία στην Ολλανδία για τη μεγάλη πλειοψηφία όσων ασχολούνται με αυτή, είναι απλώς ένα χόμπι ενώ μόνο ένας πολύ μικρός αριθμός μελισσοκόμων είναι (ημι)επαγγελματίες.

Αριθμός μελισσοκόμων ανά χώρα

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Σύμφωνα με την ίδια πηγή, οι Ολλανδοί μελισσοκόμοι διαθέτουν κατά μέσο όρο 10 κυψέλες, πρόκειται δε για τον πέμπτο χαμηλότερο αριθμό κυψελών ανά μελισσοκόμο

σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Αντίθετα, οι μελισσοκόμοι στην Ελλάδα (με 147 κυψέλες ανά μελισσοκόμο), την Ισπανία (103) και την Ρουμάνια (80) κατέχουν τον υψηλότερο αριθμό κυψελών κατά μέσο όρο.

B. Κατανάλωση και τιμές καταναλωτή μελιού

Οι Ολλανδοί δεν καταναλώνουν μέλι στον ίδιο βαθμό με τις γειτονικές χώρες, όπως η Γερμανία και η Αγγλία, όπου η ετήσια κατά κεφαλή κατανάλωση ανέρχεται σχεδόν στο ένα κιλό. Μολονότι η Ολλανδία, σε αντίθεση με αρκετές άλλες χώρες της ΕΕ, δεν παρέχει ακριβή αριθμητικά στοιχεία για την ετήσια κατανάλωση μελιού, ανεπίσημες εκτιμήσεις δείχνουν ότι αυτή ανέρχεται περίπου στο μισό κιλό.

Ο παρακάτω πίνακας δείχνει το εύρος τιμών του μελιού στα ολλανδικά σούπερ μάρκετ.

Τιμές καταναλωτή μελιού ανά κιλό	
Albert Heijn	€5,11 - > €17
Aldi	€3,38 - €5,85
Ekoplaza (βιολογικό)	€8,32 - > €25
Jumbo	€4,33 - > €19
Odin (βιολογικό)	€12,87 - > €20
Plus	€4,38 - > €12

Αν και το εύρος τιμών είναι μεγάλο, οι περισσότερες μάρκες μελιού στα σούπερ μάρκετ ανήκουν στην κατηγορία μεταξύ €4,30 και €8,00. Το υψηλότερο επίπεδο τιμών αφορά κυρίως τοπικά παραγόμενο μέλι από μικρούς και πιο αποκλειστικούς παραγωγούς.

Στις μεγαλύτερες αλυσίδες σούπερ μάρκετ, όπως οι Albert Heijn και Jumbo, προσφέρεται κυρίως μέλι μικτής προέλευσης (από χώρες εκτός ΕΕ και εντός ΕΕ), όπως και ορισμένα είδη τοπικού μελιού. Κατά την έρευνά μας, δεν εντοπίσαμε καθόλου ελληνικό μέλι, σε τυποποιημένη μορφή, στα ολλανδικά καταστήματα τροφίμων και ιδίως στα πιο γνωστά σούπερ μάρκετ. Σποραδικά, και συγκεκριμένα κατά τη διάρκεια των «ελληνικών εβδομάδων», το σούπερ μάρκετ Lidl πωλεί μέλι μάρκας Eridanous στην τιμή των €8,50 - €10 ανά κιλό. Το τυποποιημένο ελληνικό μέλι στην Ολλανδία διατίθεται σχεδόν αποκλειστικά σε ελληνικά καταστήματα τροφίμων και σε μικρότερο βαθμό σε καταστήματα delicatessen. Δεδομένου λοιπόν ότι είναι δύσκολο να βρει κανείς τυποποιημένο ελληνικό μέλι διαθέσιμο στα ολλανδικά καταστήματα, η κατανάλωσή του στη χώρα είναι περιορισμένη. Ωστόσο, μέρος του ελληνικού μελιού που εισάγεται στη χώρα ενδεχομένως χρησιμοποιείται (ως μη τυποποιημένο) για ανάμειξη με μέλι διαφορετικής προέλευσης και διάθεσή του στα σούπερ μάρκετ.

Όσον αφορά το ελληνικό τυποποιημένο μέλι που διατίθεται στα ελληνικά καταστήματα στην Ολλανδία, βρίσκει κανείς ένα μεγάλο φάσμα από μάρκες, συσκευασίες και τιμές. Ως επί το πλείστον συναντά κανείς συσκευασίες των 300 γρ.-400 γρ. (στην τιμή κυρίως των 4-6 ευρώ) αλλά και συσκευασίες του κιλού. Οι τιμές του ελληνικού τυποποιημένου μελιού ανά κιλό κυμαίνονται συνήθως στα 15-20 ευρώ ενώ οι ακόμη πιο αποκλειστικές κατηγορίες μελιού διατίθενται ακόμη και στην τιμή των 30.

Τέλος, το ελληνικό βιολογικό μέλι δεν έχει παρουσία στα καταστήματα βιολογικών τροφίμων της χώρας.

Γ. Εισαγωγές & εξαγωγές

Εισαγωγές

Λόγω της περιορισμένης παραγωγής, η Ολλανδία βασίζεται κατά μεγάλο μέρος στις εισαγωγές της, οι οποίες καλύπτουν περίπου το 85-90% της συνολικής κατανάλωσης. Περίπου το 80% του εισαγομένου μελιού προέρχεται από την Ευρώπη ενώ το μεγαλύτερο μερίδιο στις εισαγωγές από χώρες εκτός Ευρώπης κατέχει η Κίνα. Οι υπόλοιπες εισαγωγές πραγματοποιούνται κυρίως από χώρες της αμερικανικής ηπείρου, όπως το Μεξικό και το Χιλή, η Κούβα, Αργεντινή, Νικαράγουα και η Βραζιλία.

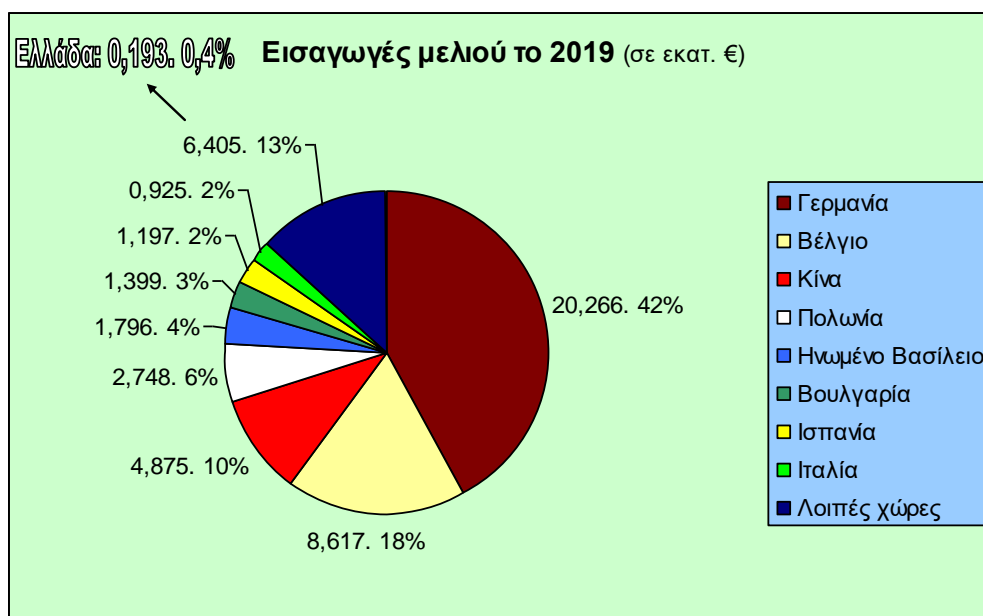

Πηγή: Ολλανδική Στατιστική Υπηρεσία (CBS)

Σύμφωνα με την Ολλανδική Στατιστική Υπηρεσία, το 2019 εισήχθησαν στην Ολλανδία 15.597 τόνοι μελιού αξίας 48 εκατομμυρίων ευρώ. Η Ελλάδα πραγματοποίησε εξαγωγές συνολικού όγκου 48.882 κιλών και αξίας €193.000. Όσον αφορά τις εισαγωγές μελιού σε αξία, η Ελλάδα βρέθηκε στην 16η θέση το 2019.

Σύμφωνα με μια πανευρωπαϊκή έρευνα, η τιμή εισαγωγής μελιού στην Ολλανδία ήταν από τις υψηλότερες σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση το 2019.

Αν και τα επίσημα στοιχεία της Ολλανδικής Στατιστικής Υπηρεσίας για το 2020 δεν έχουν ακόμη δημοσιευτεί, η βάση δεδομένων «Trade Map» παρουσιάζει ήδη τα εμπορικά στατικά στοιχεία του έτους 2020. Από τη εν λόγω βάση δεδομένων προκύπτει ότι οι εισαγωγές μελιού της Ολλανδίας κατά το έτος αυτό αυξήθηκαν κατά 18,5% σε σύγκριση με το 2019, φθάνοντας στα 57 εκατομμύρια ευρώ. Ωστόσο, κατά το ίδιο έτος το μερίδιο του ελληνικού μελιού στις εν λόγω εισαγωγές φαίνεται να έχει μειωθεί περαιτέρω, καθώς η αξία του έφθασε στις €145.000.

Πηγή: Ολλανδική Στατιστική Υπηρεσία (CBS)

Εισαγωγές μελιού (2016-2019)

Συνολικές εισαγωγές μελιού	2016	2017	2018	2019
Σε χιλ. €	51.098	53.457	56.451	48.228
Σε κιλά	16.789.571	15.993.058	16.998.914	15.597.274
Εισαγωγές από Ελλάδα	2016	2017	2018	2019
Σε χιλ. €	13	672	1.771	193
Σε κιλά	3.207	231.620	592.763	48.874
Τιμή ανά κιλό	2016	2017	2018	2019
Κατά μ.ό.	€ 3,04	€ 3,34	€ 3,32	€ 3,09
Ελληνικού μελιού	€ 4,05	€ 2,90	€ 2,99	€ 3,95
Μερίδιο ελληνικών εισαγωγών μελιού / σύνολο	2016	2017	2018	2019
Σε αξία	0,03%	1,26%	3,14%	0,40%
Σε κιλά	0,02%	1,45%	3,49%	0,31%

Πηγή: Ολλανδική Στατιστική Υπηρεσία (CBS)

Πηγή: Ολλανδική Στατιστική Υπηρεσία (CBS)

Σημείωση: Δεν πραγματοποιήθηκαν εισαγωγές ελληνικού μελιού το 2014.

Στους ανωτέρω δύο πίνακες φαίνεται να προκύπτει μία συσχέτιση μεταξύ αφ' ενός μεν της τιμής του ελληνικού μελιού συγκρινόμενη με τον μέσο όρο τιμών μελιού, αφ' ετέρου δε της αυξομείωσης των εισαγωγών του: οι εισαγωγές μελιού από την Ελλάδα ήταν μάλλον υψηλές όταν η τιμή του ελληνικού μελιού ήταν κάτω από το μέσο όρο. Από την άλλη πλευρά, όταν η τιμή ήταν περίπου 4 ευρώ (πολύ υψηλότερη από τη μέση τιμή εισαγωγής μελιού), οι εισαγωγές ήταν αμελητέες.

Αυτή η παρατήρηση πρέπει να εξεταστεί υπό το φως του ceteris paribus. Δεδομένου του γεγονότος ότι το ελληνικό μέλι έχει πολύ περιορισμένη διαθεσιμότητα στα καταστήματα, είναι πιθανό ότι κατά τη διάρκεια των ετών με μεγάλες εισαγόμενες ποσότητες (το 2017 και το 2018), το ελληνικό μέλι χρησιμοποιήθηκε κυρίως ως μέλι για τη δημιουργία μιγμάτων μελιού.

Εξαγωγές

Η περιορισμένη τοπική παραγωγή μελιού της Ολλανδίας φαίνεται επίσης από τα στατιστικά στοιχεία σχετικά με την εξαγωγή του προϊόντος. Το 2019, η αξία του εξαγόμενου μελιού ανήλθε σε 15,3 εκατομμύρια ευρώ. Το 2018 καθώς και το 2019, η Ολλανδία εξήγαγε περισσότερα από 3 εκατομμύρια κιλά μέλι (συγκεκριμένα το 2019 εξήγαγε 3,214 τόνους). Λαμβάνοντας υπόψη την περιορισμένη παραγωγή, οι εξαγωγές μελιού της Ολλανδίας περιλαμβάνουν κατά ένα μεγάλο μέρος μεταποιημένο μέλι. Για παράδειγμα, οι Ολλανδοί χονδρέμποροι συσκευάζουν μέλι το οποίο προορίζεται για τελικούς χρήστες στο εξωτερικό. Επίσης, η Ολλανδία εισάγει μέλι το οποίο αναμιγνύεται με άλλο μέλι και στη συνέχεια το εξάγει σε τελικούς χρήστες στο εξωτερικό. Το δε μέλι που παράγεται στην ίδια Ολλανδία σπανίως εξάγεται.

Το 95% των ολλανδικών εξαγωγών μελιού κατευθύνεται στην Ευρώπη και δη σε κοντινές χώρες όπως Γαλλία, Γερμανία, Ιρλανδία, Βέλγιο και σκανδιναβικές χώρες.

Δ. Προοπτικές

Όσον αφορά το μέλλον του ελληνικού μελιού στην Ολλανδία, παρά την τρέχουσα χαμηλή κατανάλωση και εισαγωγή υπάρχει δυνατότητα αύξησης των εξαγωγών.

Καταρχάς, η παραγωγή μελιού στην Ολλανδία αναμένεται, λόγω των κλιματολογικών συνθηκών, να παρουσιάσει στασιμότητα ή και μείωση, υποχρεώνοντας τη χώρα να αυξήσει τις εισαγωγές του εν λόγω προϊόντος. Επίσης, τα τελευταία χρόνια οι Ολλανδοί ακολουθούν πιο υγιεινή διατροφή και καταναλώνουν περισσότερα φυσικά προϊόντα. Στο πλαίσιο αυτό τείνουν να αντικαταστήσουν εν μέρει τα προϊόντα με πρόσθετα σάκχαρα με πιο υγιεινές και φυσικές επιλογές, όπως το μέλι. Επιπλέον, σύμφωνα με την Ολλανδική Στατιστική Υπηρεσία, η Ολλανδία πραγματοποιεί όλο και περισσότερες εισαγωγές από την Ελλάδα. Μάλιστα στην κατηγορία "τρόφιμα", η αξία των εισαγωγών από την Ελλάδα είναι σχεδόν διπλάσια σε σύγκριση με πριν από δεκαπέντε έτη. Το 2020, τα ελληνικά προϊόντα στον τομέα τροφίμων σημείωσαν ρεκόρ εξαγωγών προς την Ολλανδία φθάνοντας σχεδόν στα 160 εκατ.

Παρά την καλή ποιότητα του ελληνικού μελιού, φαίνεται σημαντικό να υπάρξουν ανταγωνιστικές τιμές, δεδομένου του γεγονότος ότι η αγορά παραμένει πολύ ανταγωνιστική στην Ολλανδία.

Ένα πρόβλημα που ίσως εξηγεί εν μέρει τις μειωμένες εξαγωγές ελληνικού μελιού στην Ολλανδία συνίσταται στο ότι οι Έλληνες παραγωγοί δυσκολεύονται να προμηθεύσουν τις ποσότητες που απαιτούνται στην ολλανδική αγορά και ειδικά από τα σούπερ μάρκετ. Όσον αφορά τα τελευταία και προκειμένου για την προμήθειά τους, θα πρέπει κανείς να έχει υπ' όψιν ότι απαιτούν μεγάλες ποσότητες ενός προϊόντος και συνέπεια στους χρόνους παράδοσης.

Δυνατότητες

Ανοιχτή και ανταγωνιστική αγορά
 Τάση για κατανάλωση υγιεινών τροφίμων
 Αύξηση εισαγωγών ελληνικών τροφίμων
 Μείωση τοπικής παραγωγής
 Αύξησης πληθυσμού
 Αύξηση ζήτησης βιολογικών προϊόντων

Αντιξοότητες

Χαμηλές τιμές άλλων χωρών (π.χ. Κίνα)
 Έλλειψη στρατηγικής
 Οικονομίες κλίμακας (λ.χ. Γερμανίας)
 Απαιτήσεις για αυξημένες ποσότητες παραδόσεις (σούπερ μάρκετ)

Ε. Πηγές

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/animals_and_animal_products/documents/market-presentation-honey_autumn2020_en.pdf

https://www.trademap.org/Bilateral_TS.aspx?nvpm=1%7c528%7c%7c300%7c%7c04%7c%7c%7c4%7c1%7c1%7c1%7c2%7c1%7c1%7c1%7c1%7c1

<https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/81267ned/table?ts=1617963499701>

<https://edepot.wur.nl/328297>

<https://www.globaltrademag.com/the-eu-honey-market-slipped-back-slightly-to-1-4b/>

<https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/83028NED/table?ts=1617979435277>

<https://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/economy/20180222STO98435/key-facts-about-europe-s-honey-market-infographic>

<https://www.oneworld.nl/kijkenluisteren/video/the-making-of-honing/>